

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР, БҮГД НАЙРАМДАХ СОЛОНГОС УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР ХООРОНДЫН “НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ТУХАЙ” ХЭЛЭЛЦЭЭР

Монгол Улсын Засгийн газар, Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Засгийн газар (цаашид “хэлэлцэн тохирогч талууд” гэх), нийгмийн хамгааллын салбар дахь хоёр орны хоорондын харилцааг зохицуулахыг эрмэлзэж, хоёр орны нутаг дэвсгэрт ажиллаж буй хоёр орны иргэд тухайн орнуудын нийгмийн хамгааллын тогтолцоонд давхар хамрагдахаас урьдчилан сэргийлэхийг хүсч, дараах зүйлийг хэлэлцэн тохиролцов:

I ХЭСЭГ

Ерөнхий заалтууд

1 дүгээр зүйл

Нэр томъёо

1. Энэхүү хэлэлцээрийн зорилгоор:

(а) “иргэн” гэж Монгол Улсын хувьд Харьяатын тухай хуульд тодорхойлсон Монгол Улсын иргэнийг, Бүгд Найрамдах Солонгос Улс (цаашид “Солонгос Улс” гэх)-ын хувьд нэмэлт, өөрчлөлт бүхий Харьяатын тухай хуульд тодорхойлсон Солонгос Улсын иргэнийг хэлнэ;

(б) “хууль тогтоомж” гэж энэхүү хэлэлцээрийн 2 дугаар зүйлд дурдсан хууль тогтоомжийг хэлнэ;

(с) “эрх бүхий этгээд” гэж Монгол Улсын хувьд Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдыг, Солонгос Улсын хувьд тус бүрдээ энэхүү хэлэлцээрийн 2 зүйлийн 1-ийн (а)-д дурдсан хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хариуцах хэмжээнд Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын сайд эсхүл Хөдөлмөрийн сайдыг хэлнэ;

(д) “агентлаг” гэж Монгол Улсын хувьд Улсын Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрыг, Солонгос Улсын хувьд тус бүрдээ энэхүү хэлэлцээрийн 2 дугаар зүйлийн 1-ийн (а)-д дурдсан хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг бүрэн эсхүл хэсэгчлэн хариуцах хэмжээнд Үндэсний тэтгэврийн алба, Солонгосын хөдөлмөр, халамжийн корпораци эсхүл Бүс нутгийн хөдөлмөрийн албыг хэлнэ.

2. Энэ зүйлд тодорхойлоогүй аливаа нэр томъёог холбогдох хууль тогтоомжид заасан утгаар ойлгоно.

2 дугаар зүйл

Хэрэглэх хууль тогтоомж

1. Энэхүү хэлэлцээрийг дараах хууль тогтоомжид хэрэглэнэ:

(a) Солонгос Улсын хувьд,

- 1) Үндэсний тэтгэврийн тухай хууль,
- 2) Хөдөлмөр эрхлэлтийн даатгалын тухай хууль,
- 3) Хөдөлмөр эрхлэлтийн даатгал болон үйлдвэрлэлийн ослын нөхөн олговрын даатгалын шимтгэлийн хуримтлалын тухай хууль,
- 4) дээрх хуулиудад хамаарах дүрэм зааврууд;

(b) Монгол Улсын хувьд,

- 1) Нийгмийн даатгалын тухай хууль,
 - 2) Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль,
 - 3) Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны тухай хууль,
 - 4) Нийгмийн даатгалын сангаас олгох ажилгүйдлийн тэтгэмжийн тухай хууль
2. Энэхүү хэлэлцээрт өөрөөр заагаагүй тохиолдолд энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан хууль тогтоомжид хэлэлцэн тохирогч аль нэг тал болон гурав дахь талын хооронд байгуулж болох нийгмийн хамгааллын тухай гэрээ буюу олон улсын бусад хэлэлцээр, эсхүл тусгайлан хэрэгжүүлэхээр гаргасан хууль тогтоомжид үл хамаарна.

3. Энэхүү хэлэлцээрийг энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан хууль тогтоомжид цаашид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, тэдгээр хууль тогтоомжийг нэгтгэх эсхүл орлох хууль тогтоомжид мөн хэрэглэнэ.

II ХЭСЭГ

Хамрах хүрээний тухай заалтууд

3 дугаар зүйл

Ерөнхий заалтууд

1. Хэлэлцэн тохирогч нэг талын хууль тогтоомжид хамаарах иргэн хэлэлцэн тохирогч нөгөө талын нутаг дэвсгэрт хуанлийн жаран сараас хэтрэхгүй хугацаанд ажиллаж буй тохиолдолд тухайн хийж буй ажлын хувьд зөвхөн хэлэлцэн тохирогч эхний талын хууль тогтоомжид хамаарах бөгөөд тухайн этгээд нь хэлэлцэн тохирогч эхний талын нутаг дэвсгэрт ажилласан хэвээр байгаатай адилаар үйлчилнэ.

2. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан ажил нь энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан хугацаанаас цааш үргэлжлэх тохиолдолд ажилчны хүсэлтээр хэлэлцэн тохирогч хоёр талын эрх бүхий этгээд эсхүл тэдгээрээс томилсон агентлагуудын зөвшөөрснөөр хэлэлцэн тохирогч эхний талын хууль тогтоомж үргэлжлэн үйлчилнэ.

4 дүгээр зүйл

Дипломат төлөөлөгчийн газрын гишүүд болон төрийн албан хаагчид

1. Энэхүү хэлэлцээрийн аль ч заалт нь 1961 оны 4 дүгээр сарын 18-ны өдрийн Дипломат харилцааны тухай Венийн конвенц болон 1963 оны 4 дүгээр сарын 24-ний өдрийн Консулын харилцааны тухай Венийн конвенцийн заалтад нөлөөлөхгүй.

2. 1 дэх хэсгийн заалтыг мөрдөхийн сацуу, хэлэлцэн тохирогч нэг талын төрийн алба эсхүл нутгийн захиргааны албанд ажиллаж буй этгээд, эсхүл тийнхүү тооцогдох этгээдийг хэлэлцэн тохирч нөгөө талын нутаг дэвсгэрт ажиллуулахаар илгээсэн тохиолдолд түүнд хэлэлцэн тохирогч эхний талын хууль тогтоомж тухайн нутаг дэвсгэрт ажиллаж байгаатай адилаар үргэлжлэн үйлчилнэ.

5 дугаар зүйл

Өөрчлөлт хийх нөхцөл

Хэлэлцэн тохирогч хоёр талын эрх бүхий этгээд эсхүл тэдгээрийн томилсон агентлагууд нь тодорхой хүн эсхүл тодорхой ангилалд хамаарах хүмүүсийн хувьд тухайн этгээд нь хэлэлцэн тохирогч аль нэг талын хууль тогтоомжид хамрагдах тохиолдолд энэхүү хэлэлцээрийн 3 дугаар зүйлийн заалтуудыг хэрэглэхгүй байхаар тохиролцож болно.

III ХЭСЭГ

Бусад заалт

6 дугаар зүйл

Удирдлагын тохиролцоо

1. Хэлэлцэн тохирогч талуудын эрх бүхий этгээдүүд энэхүү хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай арга хэмжээг тусгасан удирдлагын тохиролцоог байгуулна.

2. Талуудын харилцагч агентлагуудыг удирдлагын тохиролцоонд тодорхойлж өгнө.

7 дугаар зүйл

Мэдээлэл солилцох болон харилцан туслалцаа үзүүлэх

1. Хэлэлцэн тохирогч талуудын эрх бүхий этгээд болон агентлагууд өөрийн эрх мэдлийн хүрээнд:

(а) энэхүү хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэхэд шаарладагатай аливаа мэдээллийг тухайн байгууллагын үйл ажиллагааг зохицуулсан хууль тогтоомжоор зөвшөөрөгдөх хэмжээнд харилцан дамжуулна;

(b) энэхүү хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор авсан арга хэмжээний талаарх мэдээлэл болон энэхүү хэлэлцээрийн хэрэгжилтэд нөлөөлж болох холбогдох хууль тогтоомжид оруулсан аливаа өөрчлөлтийн тухай мэдээллийг боломжийн хэрээр шуурхай харилцан дамжуулна.

2. 6 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн дагуу байгуулсан удирдлагын тохиролцоонд хэлэлцэн тохирогч талуудын эрх бүхий этгээдүүд өөрөөр тохиролцсноос бусад тохиолдолд энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн (а) дэд хэсэгт дурдсан туслалцааг үнэ төлбөргүйгээр үзүүлнэ.

8 дугаар зүйл

Мэдээллийн нууцлал

Хэлэлцэн тохирогч талын үндэсний хууль тогтоомжоор шаардаагүй бол энэхүү хэлэлцээрийн дагуу хэлэлцэн тохирогч талын эрх бүхий этгээд эсхүл агентлагаас хэлэлцэн тохирогч нөгөө талын эрх бүхий этгээд эсхүл агентлагт дамжуулсан хувь хүний тухай мэдээллийг нь зөвхөн энэхүү хэлэлцээр болон энэхүү хэлэлцээрт хамаарах хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх зорилгоор ашиглана. Хэлэлцэн тохирогч талын эрх бүхий этгээд эсхүл агентлагын хүлээн авсан эдгээр мэдээлэл нь хувь хүний нууц болон хувийн мэдээллийн нууцлалын тухай хэлэлцэн тохирогч тухайн талын үндэсний хууль тогтоомжоор зохицуулагдана.

9 дүгээр зүйл

Харилцах хэл

1. Хэлэлцэн тохирогч талуудын эрх бүхий этгээд эсхүл агентлагууд нь өөр хоорондоо, түүнчлэн аль нэг этгээдтэй энэхүү хэлэлцээр болон энэхүү хэлэлцээрт хамаарах хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх шаардлага гарсан тохиолдолд тухайн этгээд хаана оршин сууж байгаагаас үл хамааран хэдийд ч шууд харилцаж болно. Захидал, харилцаа нь хэлэлцэн тохирогч талуудын албан ёсны аль ч хэлээр явагдаж болно.

2. Хэлэлцэн тохирогч талын эрх бүхий этгээд эсхүл агентлаг хэлэлцэн тохирогч нөгөө талын албан ёсны хэлээр үйлдсэн гэсэн шалтгаанаар гэрчилгээ эсхүл баримт бичгийг хүлээн авахаас татгалзах эрхгүй.

10 дугаар зүйл

Маргаан шийдвэрлэх

Хэлэлцэн тохирогч талуудын эрх бүхий этгээдүүд энэхүү хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх болон тайлбарлахтай холбогдон гарсан аливаа маргааныг зөвлөлдөх замаар шийдвэрлэнэ.

IV ХЭСЭГ

Шилжилтийн болон төгсгөлийн заалтууд

11 дүгээр зүйл

Шилжилтийн заалт

Энэхүү хэлэлцээрийг хүчиг төгөлдөр болохоос өмнө хэлэлцэн тохирогч нөгөө талын нутаг дэвсгэрт ажиллаж байсан игэний хувьд 3 дугаар зүйлийг хэрэглэхдээ тухайн зүйлд дурдсан ажилласан хугацааг хэлэлцээр хүчин төгөлдөр болсон өдрөө эхлэн тооцно.

12 дугаар зүйл

Хэлэлцээр хүчин төгөлдөр болох

Энэхүү хэлэлцээр нь хэлэлцэн тохирогч тал бүр хэлэлцэн тохирогч нөгөө талаас энэхүү хэлэлцээр хүчин төгөлдөр болох бүх шаардлагыг хангасан тухай мэдэгдлийг бичгээр харилцан хүлээн авсан сараас хойшхи дараагийн гурав дахь сарын эхний өдрөө эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

13 дугаар зүйл

Хүчин төгөлдөр байх хугацаа болон цуцлалт

Энэхүү хэлэлцээр нь хэлэлцэн тохирогч аль нэг тал хэлэлцэн тохирогч нөгөө талдаа хэлэлцээрийг цуцлах тухай мэдэгдлийг бичгээр өгснөөс хойшхи дараагийн арван хоёр дахь сарын сүүлчийн өдөр хүртэл хүчин төгөлдөр байна.

Үүнийг гэрчлэн, зохих ёсоор эрх олгогдсон дор гарын үсэг зурагсад энэхүү хэлэлцээрт гарын үсэг зурав.

Энэхүү хэлэлцээрийг Улаанбаатар хотноо 2006 оны 5-р сарын 8-ны өдөр монгол, солонгос, англи хэлээр тус бүр хоёр хувь үйлдсэн бөгөөд эх бичвэрүүд нь адил хүчинтэй байна.

Энэхүү хэлэлцээрийг тайлбарлахад санал зөрөх тохиолдолд англи хэлээрх эх бичвэрийг баримтална.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗРЫГ
ТӨЛӨӨЛЖ**

**БҮГД НАЙРАМДАХ
СОЛОНГОС УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗРЫГ
ТӨЛӨӨЛЖ**